

Může břidlicový plyn ovlivnit ceny zemního plynu v Evropě?

Violino 3.10.2013

Ing. Jiří Gavor, CSc.

ENA s.r.o.

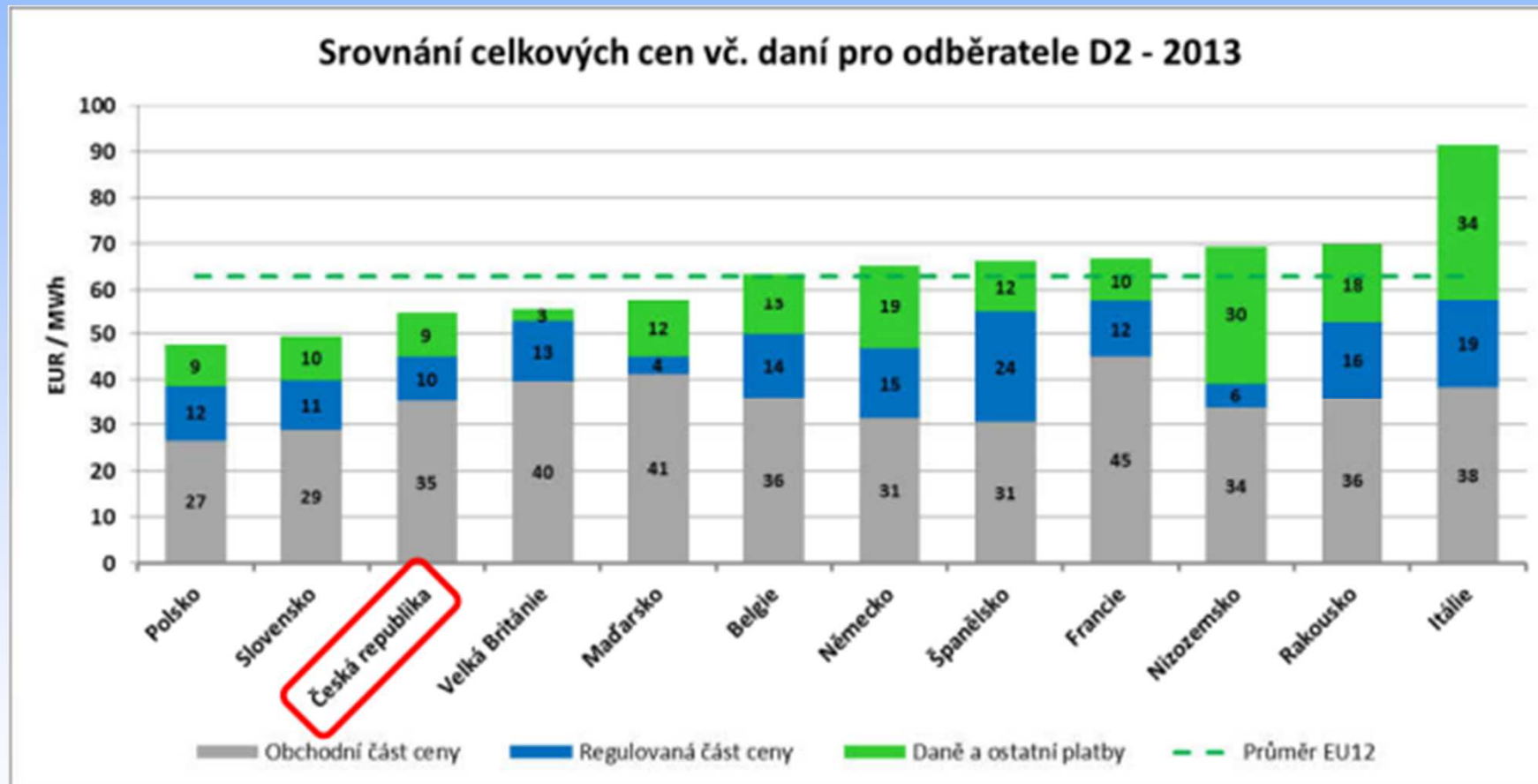
Současný stav

Mezinárodní benchmarking cen ENA

Domácnosti a maloobtěř

Z hlediska celkových koncových cen plynu platí české domácnosti a ostatní maloobtěř v roce 2013 **jedny z nejnižších cen**, čemuž přispívají nízké regulované platby a nízká daňová zátěž (zatím, viz hrozba uhlíkové daně!)

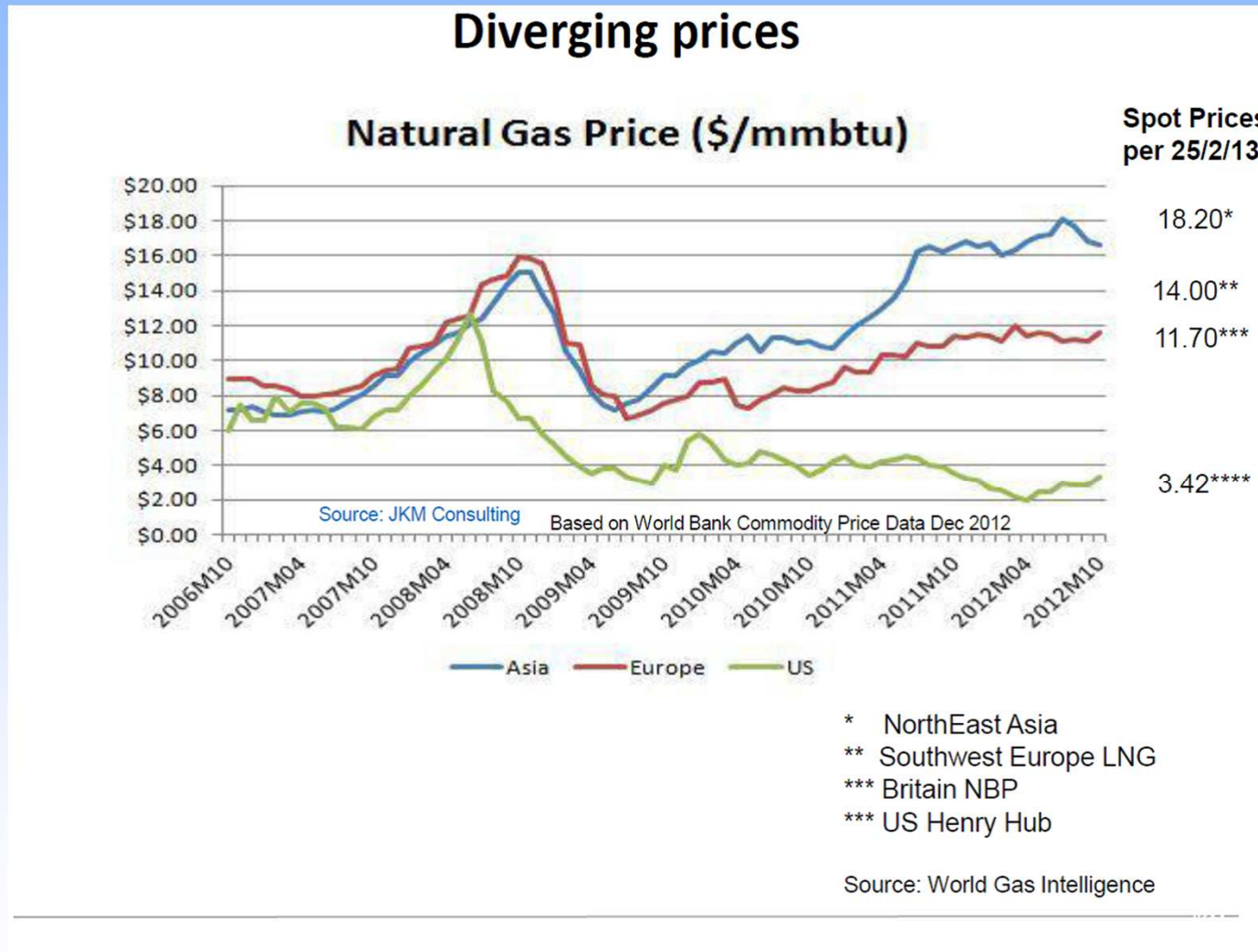
Domácnost 25 MWh

Srovnání celkové úrovně regulovaných plateb za plyn

- Česká republika patří mezi státy s **průměrnou cenovou úrovní regulovaných plateb**. Odlišuje se však menšími rozdíly regulovaných plateb mezi jednotlivými kategoriemi odběru. **V ostatních státech je obvykle podstatně více zvýhodněn velkoodběr.**
- V roce 2014 klesne cena za distribuci o 5%, další výraznější pokles regulovaných plateb ale nelze očekávat. **Rozhodující pro celkové účty bude tedy vývoj cen za komoditu.**

Rostoucí cenová diferenciacie

Poroste nabídka plynu pro Evropu?

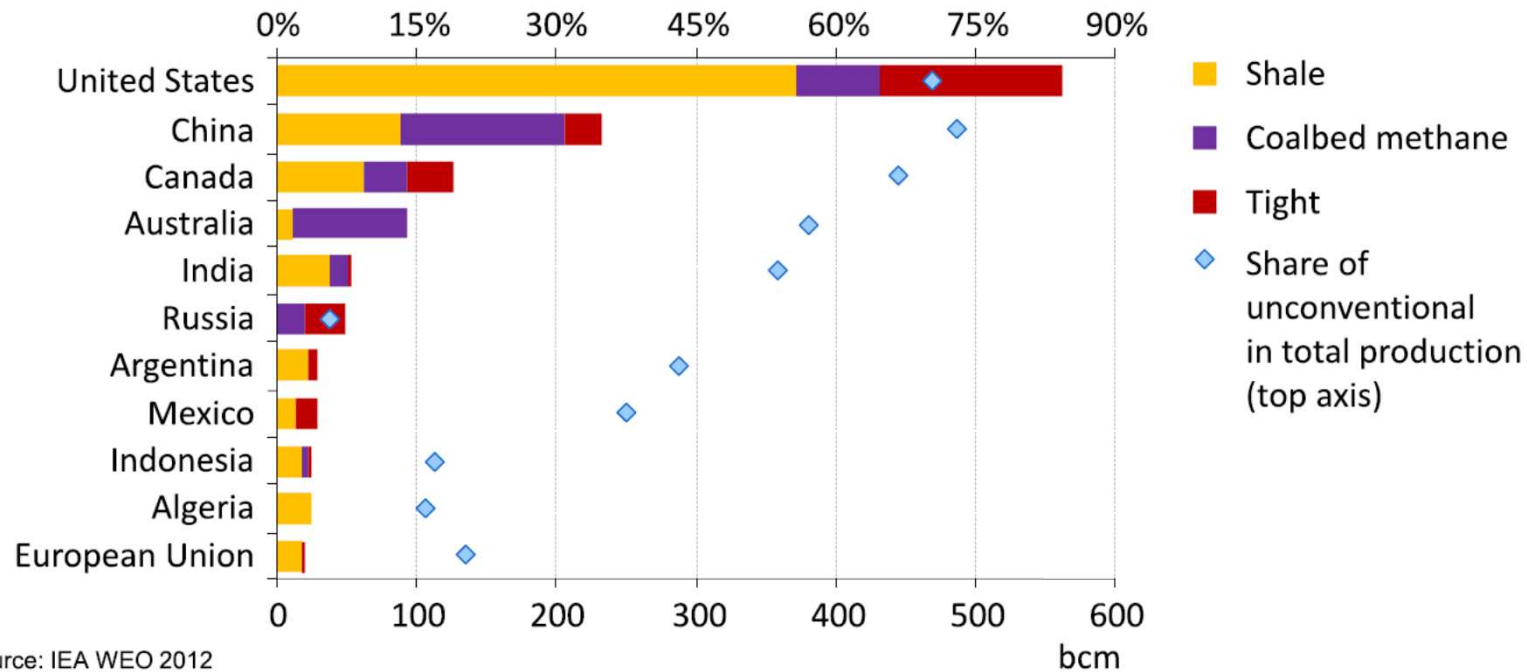
- S rozvojem těžby břidlicového plynu v USA se vkládají naděje do budoucích dodávek plynu ve formě LNG za nižší cenu do EU, než je současný dovoz LNG z tradičních směrů (Katar, Alžírsko, Nigérie...). Pro exportéry LNG z USA je ale výhodnější asijský trh. **Naprostá většina stavěných exportních terminálů v USA je orientována na Asii.**
- Spotřeba LNG se mezi roky 2005 a 2011 globálně zvýšila o 75%. Import LNG do Evropy výrazně rostl do roku 2011 včetně. **V letech 2012-2013 se ale snižuje**, nejvíce se snížily dodávky LNG z Kataru.

Poroste nabídka plynu pro Evropu?

- Přes nespornou vyšší atraktivitu asijského trhu, objevují se nové kontrakty na dovoz amerického břidlicového plynu do EU. Velká Británie podepsala dva nové dlouhodobé kontrakty. Společnost E. ON podepsala s kanadskou společností „Pieridae Energy“ smlouvu na dodávky plynu se zahájením v roce 2020 s ročním odběrem 6,5 miliard m³ LNG. Tento objem je ekvivalentem 7% roční spotřeby plynu v Německu.
- Pokračují rozsáhlé infrastrukturní projekty na klasický dovoz potrubního plynu, zejména do jižní Evropy. South Stream a Trans-Adriatic Pipeline (TAP) definitivně vyhrály nad projektem Nabucco.
- Celkově předpokládáme, že **nabídka plynu pro Evropu se bude zvyšovat s příznivým dopadem na ceny.**

Rostoucí význam nekonvenčního plynu

Unconventional gas production in leading countries, 2035

Source: IEA WEO 2012

www.csis.org | 20

Unconventional gas is expected to account for almost 50% of increase in global gas production between 2011 and 2035

Prognóza cen plynu

- V roce 2014 bude pokračovat **oslabování vazby ceny plynu na cenu ropy** v dlouhodobých kontraktech. Gazprom čelí největším obtížím za dekádu a musí pokračovat ve zlevňování.
- V soutěži o růst dodávek získal navrch norský Statoil díky pružnějšímu přístupu. Norská společnost již v roce 2012 změnila podmínky u osmdesáti procent svých dlouhodobých smluv a vypustila z nich výpočet ceny podle cen ropy. **Gazprom naopak na spojení cen ropy a plynu trvá, přesto pomalu ustupuje, viz výsledek arbitráže s RWE.**

A co na to obchodníci?

Nabídka TTF Cal.-XX (EUR/MWh)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	26,4	25,9	25,1	24,6	24,3	24

- Z tabulky aktuálních cen ročních produktů na burze TTF (září 2013) je patrné, že cena plynu v důsledku předpokládané stagnace ekonomického růstu v Evropě a silícího vlivu břidlicového plynu má klesající tendenci. **Plyn na rok 2019 je o 10% lacinější než pro příští rok 2014.**
- **Pro pokles cen komodity mluví i dlouhodobé trendy.** Důvodů je více, kromě rostoucí nabídky zdrojů plynu (o zcela nových zdrojích jako jsou hydráty metanu zatím v bilanci neuvažujeme) jsou to i úsporná opatření na straně spotřeby.
- **Příznivě se může projevit i růst těžby nekonvenční ropy** (zvyšuje se ještě rychleji než nekonvenční plyn). Rostoucí nabídka by měla vést k poklesu cen ropy a následně i cen plynu.